

Asia: VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti

Väliraportissa on kuvattu koronaviruskriisin aikaista digiloikkaa laajasti eri sektoreilla. Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Väliraportissa on ensisijaisesti kuvattu digiloikkaa sektoreittain, yhteistyön kuvaamista sektoreittain on tarpeen selkiyttää sekä vahvistaa konkreettisemmin digiloikan yhteyttä koronakriisin jälkihoitoon.

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Toimet, joita on esitetty edistämään tavoitteita ovat hyviä ja konkreettiset esimerkit selkiyttävät niitä. Konkreettisia esimerkkejä koronakriisin jälkihoidon näkökulmasta voisi kuitenkin olla enemmän.

Mitkä toimenpide-ehdotukset tulisi priorisoida? Millä perusteilla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Toimenpidekokonaisuuksista sosiaali- ja terveysalan näkökulmasta painottuvat erityisesti kokonaisuudet paikka- ja aikariippumattoman arjen mahdollistaminen (1,2,3,4); digitaalisten valmiuksien turvaaminen –

verkot, yhteydet, turvallisuus, teknologiat (9,10,12,14); digiosallisuus –

osaaminen ja yhdenvertaisuus (16,18,19,20,21). Lisäksi hallinnon keventäminen on tärkeää erityisesti yhdenluukun periaatteen vakiinnuttamisen (26) ja jäljityssovelluksen kehittämisen (30) näkökulmasta. Tiedolla johtamista tulee edistää ja parantaa tekoälyn käyttöönottoa (35)

Mitä toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Tietoturvallisuus ja tietosuoja tulee varmistaa lähtökohtana, joka vahvistaa luottamusta digitaalisiin palveluihin. Kriittisten sisältöjen tulee olla käytettävissä ja palveluiden yhteen toimivuuden kunnossa paikkariippumattomassa työssä. Sosiaali- ja terveyssektorilla on tarve ratkaisuille, jotka soveltuvat digitaaliseen toimintaympäristöön: tarvitaan etäpalveluja, yhteentoimivuutta ja palvelualustoja sekä mahdollistava lainsäädäntö.

Toimenpide-ehdotuksissa on viitattu jo käynnissä oleviin hankkeisiin, joiden osana toimenpiteitä voidaan edistää. Tunnistattekko muita hankkeita, joihin toimenpiteet tulisi kytkeä?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

Keitä toimenpiteissä ja niiden toteutuksessa/mahdollisissa tulevilla hankkeissa tulisi olla mukana ja miten hankkeet tulisi resursoida? Olisitteko itse halukas osallistumaan toteutukseen?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Erytisen tärkeää on, että toimenpiteiden toteutuksessa ja mahdollisissa hankkeissa on mukana loppukäyttäjät, kuten asiakas. Lisäksi kehittämistyössä tarvitaan henkilöstön näkemys ja osaaminen. Sosiaali- ja terveysalalla erityisesti hoito- ja kuntoutus henkilöstö ovat keskeisessä asemassa. Ko. henkilöstö voi tuoda myös niiden asiakkaiden näkemyksen, jotka ovat haavoittuvassa asemassa tai eivät muutoin heikentyneen toimintakykynsä vuoksi kykene tuomaan näkemystään esiin.

Vapaamuotoinen lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Toimenpidekokonaisuudet ”paikka- ja aikariippumattoman arjen mahdollistaminen”,

”digitaalisten valmiuksien turvaaminen – verkot, yhteydet, turvallisuus, teknologiat”,

”digiosallisuus – osaaminen ja yhdenvertaisuus”, ”digitaalisten toimintamallien kehittäminen – sähköiset palvelut ja päätöksenteko”, ”hallinnon keventäminen” sekä

”tiedon hyödyntäminen ja tietovarannot” ovat kannatettavia ja kattavat laajasti digitaaliset keinot myös sosiaali- ja terveysalan näkökulmasta. Kuitenkin väliraportin sisällön kytkös otsikkoon ”keinot koronakriisin jälkihoidossa” on vähäinen.

On tärkeää, että koulutusasteilla digiosallisuutta parannetaan ja digitaalisen etäopetuksen tarjontaa vahvistetaan kaikilla koulutusasteilla. Digitaalisten palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta on huolehdittava. On huomionarvoista, että digitalisoituminen voi sekä lisätä että heikentää yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta. Asiakkaiden yhdenvertaisuus tulee varmistaa riittävällä tuella esimerkiksi niiden henkilöiden osalta, joilla vammansa vuoksi on vaikeuksia toimia digitaalisissa ympäristöissä; esimerkiksi heikko näkökyky. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tuki ja

osallisuus tulee turvata lainsäädännöllä. Yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta heikentäviä tekijöitä ovat puolestaan myös digitaitoihin liittyvät osaamishaasteet ja digivälineiden kustannukset.

E erityisen tarpeellista on huomioida henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen. Lainsäädännön lisäksi tarvitaan henkilöstön osaamisen, työolojen ja johtamisen kehittämistä. tehdä tarvittavat lainsäädäntömuutokset etäopetuksen mahdollistamiseksi, vaikutukset selvittäen.

Tietoturva tulee aktiivisesti kehittää niin, ettei se aiheuta tarpeettomia esteitä digitaalisten palvelun hyödyntämiselle. Toisaalta tietoturvan tulee olla sellainen, että esimerkiksi ikäihmiset voivat turvallisesti käyttää digitaalisia palveluita.

Kehittämisen- ja toteutusvaiheessa digipalveluiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta tulee arvioida jatkuvasti ja myös ennakkoon. Palveluiden tulee olla asiakaslähtöisiä ja ensisijaisesti kehittää asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Henkilöstön tuki ja riittävä ohjaus palvelujen käyttöön pitää varmistaa. Edelleen keskiössä tulee olla henkilöstön kognitiivinen kuormittuminen ja työhyvinvointi unohtamatta asiakkaan turvallisuutta ja läheisten jaksamista.

Lisätietoja

Kirsi Coco

koulutuspoliittinen asiantuntija, sh, TtT

p. 040 821 5057

kirsi.coco@tehy.fi

Yhteiskuntasuhteet ja kehittäminen

Tehy ry

Kirsi Coco
Tehy ry